

ИСТРАЖИВАЊЕ О ТУРИСТИЧКИМ АГЕНЦИЈАМА

ПРАВНИ ОСНОВ

- Закон о званичној статистици („Сл. гласник РС“, бр. 104/2009)
- Стратегија развоја званичне статистике од 2009. до 2012. године („Сл. гласник РС“, бр. 7/2009)
- Уредба о утврђивању појединих статистичких истраживања за 2010. годину („Сл. гласник РС“, бр. 110/2009).

МЕТОДОЛОШКЕ ОСНОВЕ

Циљ статистичког истраживања

Најважнији циљеви статистичког истраживања су да се обезбеде подаци о:

- мрежи туристичких агенција у земљи и иностранству (број агенција, број пословница, филијала, број запослених);
- обиму и структури туристичког промета домаћих туриста, оствареног посредством туристичких агенција (број туриста, број ноћења);
- обиму и структури туристичког промета страних туриста оствареног посредством туристичких агенција (број туриста, број ноћења);
- опремљености туристичких агенција властитим средствима за превоз или изнајмљивање туристима (аутомобилима, аутобусима, бродовима, чамцима).

Добијени резултати користе се за анализу:

- степена организованости туристичког промета посредством агенција;
- обима и структуре промета организованог туристичког промета;
- економског утицаја туристичких агенција на организацију туристичког промета;
- израде сателитских рачуна у туризму, као саставног дела националних рачуна у циљу сагледавања утицаја туризма на економију земље.

Извештајне јединице, статистичке јединице

Извештајна јединица (истовремено и јединица посматрања) је туристичка агенција односно привредно друштво или предузетник који је регистрован у Републици Србији и поседује лиценцу за обављање делатности организатора туристичких путовања под условима прописаним законом, ради стицања добити (Закон о туризму, „Сл.гласник“, бр.36/09).

Обухват истраживања

Истраживањем су обухваћене туристичке агенције које поседују лиценцу за обављање делатности организатора туристичких путовања и које су регистроване у Регистру туризма.

Метод, време и извори за прикупљање података

Истраживање се спроводи извештајном (поштанском) методом. Свака извештајна јединица, на основу упутстава на упитнику и упутстава статистичара, попуњава образац ТУ-14, користећи документацију прописану Законом о туризму и правилницима из те области.

Обавеза заштите индивидуалних података

Обавеза заштите индивидуалних података извештајних јединица, заснивају се на члану 3. одредбе о заштити давалаца података, као и члановима 44, 45, 46, 47, 48. и 49. одредбе о поверљивости Закона о званичној статистици („Сл. гласник РС“, бр. 104/2009).

Списак и дефиниције основних обележја коришћених у истраживању

Туристичка агенција је привредно друштво, предузетник или огранак другог домаћег или страног правног лица које обавља делатност туристичких агенција под условима прописаних Законом о туризму, ради стицања добити. Према врсти послова, туристичка агенција може бити организатор путовања или посредник у продаји туристичког путовања.

Туристичка агенција – организатор туристичких путовања организује и реализује туристичко путовање (формиран аранжман од две или више појединачних услуга) и као свој производ непосредно га продаје или нуди на продају, и обавља друге послове за које испуњава услове прописане Законом о туризму.

Туристичка агенција – посредник продаје или нуди на продају туристичко путовање организатора путовања, односно обавља друге послове предвиђене Законом о туризму, осим послова организације туристичких путовања. Када агенција нуди и продаје туристичко путовање које је сачинио организатор путовања који нема седиште у Републици Србији, та агенција се сматра организатором путовања.

Путник је свако лице на путовању између две или више земаља или два или више места у границама земље његовог уобичајеног пребивалишта. Путници који учествују у туризму дефинишу се као посетиоци.

Посетилац је свако лице које путује у неко место изван своје уобичајене околине за период краћи од годину дана, а главни разлог посете није обављање неке активности плаћене од места посете.

Туриста је посетилац који проведе најмање једну ноћ у неком угоститељском објекту колективног или индивидуалног смештаја у месту посете, ради одмора или рекреације, здравља, студија, спорта, религије, породице, послова, разних јавних скупова и мисија. Туриста се региструје у сваком месту или објекту у којем борави. Због тога у случају промене места или објекта, долази до његовог поновног бележења, а тиме и до двострукости у подацима. Према томе, статистика евидентира број долазака туриста, а не број туриста. Обухватају се одрасла лица и деца без обзира на узраст и без обзира на то да ли заузимају посебан лежај или не.

Домаћи туриста је (за сврхе овог истраживања) свако лице, држављанин Републике Србије, које проведе најмање једну ноћ у неком угоститељском објекту за смештај, изван своје уобичајене околине.

Страни туриста је (за сврхе овог истраживања) свако лице које проведе најмање једну ноћ у неком угоститељском објекту за смештај у Републици Србији, а није држављанин Републике Србије.

Туристичко путовање је унапред припремљена комбинација две или више туристичких услуга (превоз, смештај и друге туристичке услуге) у трајању дужем од 24 сата или у краћем трајању ако укључује једно ноћење, као и вишедневни боравак који укључује само услугу смештаја у одређеним терминима или временском трајању које туристичка агенција нуди на продају и продаје по јединственој цени.

Промет се изражава бројем туриста (долазака) и бројем остварених ноћења.

Туристички промет домаћег становништва Обухвата промет (број туриста и ноћења) који су, у аранжману туристичких агенција, остварили домаћи туристи у Републици Србији и иностранству. У случају када се приликом туристичког путовања посети више земаља, туриста се приказује само једном, и то код оне земље која је крајњи циљ путовања, док се ноћења исказују у према стварно оствареном броју у свакој земљи посете. Подаци се дају на основу закључених уговора или резервација. Под оствареним прометом се подразумева само онај промет за који се наплаћује провизија или остварује приход.

Туристички промет страних туриста Обухвата промет који су, у аранжману туристичких агенција, остварили инострани туристи у Републици Србији. Земља порекла се одређује на основу држављанства. Подаци се дају на основу закључених уговора или резервација. Остварен промет страних туриста у аранжману туристичке агенције је само онај за који се наплаћује провизија или остварује приход.

Превозна средства туристичке агенције Обухвата податке о броју превозних средстава која поседује агенција (аутобуси, путнички аутомобили, бродови, чамци ...), а намењена су превозу туриста, односно за изнајмљивање туристима.

Ниво репрезентативности података (*територијални и КД*)

У складу са начином добијања података и обухватом, резултати су репрезентативни за ниво подгрупе делатности 63300, КД и територијалне нивое:

- Републике Србије;
- централне Србије;
- АП Војводине;
- Града Београда;

Републички завод за статистику од 1999. године не располаже подацима за АП Косово и Метохију, тако да они нису укључени у податке за Републику Србију.

Усаглашеност са међународним препорукама, стандардима и праксом

Дефиниције основних варијабли и методологија су делимично усклађени са препорукама Евростата у области туризма ([Council Directive on tourism statistics 95/57/EC](#)).

ОПИС ОРГАНИЗАЦИЈЕ ИСТРАЖИВАЊА

Органи за спровођење истраживања (*огворни произвођач званичне статистике*)

- Републички завод за статистику: Одељење за статистику трговине, угоститељства и туризма, Група за статистику угоститељства и туризма у Београду, подручна одељења у: Зрењанину, Новом Саду, Сремској Митровици, Панчеву, Суботици, Шапцу, Зајечару, Лесковцу, Краљеву, Нишу, Ваљеву, Смедереву, Ужицу, и Крагујевцу.
- Градски завод за информатику и статистику, Београд

Републички завод за статистику Србије израђује методологију и инструменте за спровођење истраживања; обрађује податке и објављује резултате истраживања; доставља међународним организацијама податке истраживања на основу међународних обавеза; саставља упутства за организацију и спровођење истраживања; штампа обрасце и упутства за састављање извештаја, кодексе и друге материјале неопходне за спровођење истраживања; доставља обрасце извештајним јединицама преко подручних одељења; стара се о благовременом спровођењу истраживања; врши контролу обухвата, контролу тачности и потпуности података у извештају, врши логичку контролу и корекцију података. Подручна одељења Републичког завода за статистику и Завод за информатику и статистику Града Београда ажурирају адресаре, достављају упитнике извештајним јединицама, пружају помоћ извештајним јединицама код састављања извештаја, прикупљају извештаје, контролишу потпуност обухвата извештајних јединица, потпуност и исправност података у извештају.

Обавезност давања података

Обавеза давања података заснива се на члану 26а казнене одредбе за одбијање давања података или давање непотпуних и нетачних података на основу члана 52. Закона о званичној статистици („Сл. Гласник РС“, бр. 104/2009).

Роковник основних фаза спровођења истраживања

(*укључујући њихово објављивање*)

Обрасце и упутства извештајна јединица добија од надлежне статистичке службе.

Извештајне јединице попуњене обрасце достављају надлежној организационој јединици Завода за статистику (према територијалној припадности агенције).

Рок за прикупљање података од извештајних јединица је 05. 09. за прво полугодиште, односно 15. 03. наредне године, за друго полугодиште референтне године. По завршетку прикупљања извештаја као и логичке и рачунске контроле, статистички материјал се прослеђује у централу Завода на даљу обраду и израду резултата. Резултати истраживања се приказују у апсолутним вредностима (број туриста, број ноћења). Рокови за израду резултата су: 05.10. за прво полугодиште и 15. 04. за друго полугодиште.

Упитник и упутство за попуњавање упитника

При спровођењу истраживања користи се образац - Полугодишње истраживање о туристичким агенцијама (ТУ-14).

Образац са упутством за попуњавање је доступан на сајту Републичког завода за статистику www.stat.gov.rs.

Списак номенклатура и класификација које се користе у истраживању

(са обавештењем где се могу пронаћи)

- Списак регистрованих туристичких агенција;
- Номенклатура земаља која се заснива на класификацији ISO 3166;

Регистар туристичких агенција је доступан на сајту Агенције за привредне регистре у Регистру туризма www.apr.gov.rs

Списак публикација у којима се објављују методологија и резултати истраживања (у штампаном облику и/или на иншернеј презентацији):

- Интернет презентација Републичког завода за статистику;
- Статистички годишњак Републике Србије;

(Публикације су доступне на сајту Републичког завода за статистику www.stat.gov.rs)

Истраживање: „Полугодишње истраживање о туристичким агенцијама“ (ТУ-14).

Контакт особе – Мирослав Цуцуревић, локал 216
Ружица Величковић, локал 332
Бошко Трмчић, локал 217